

Om vårdnadsbidrag för fler barn samtidigt

Fråga:

Två av mina tre barn har funktionsnedsättningar som gör att de behöver särskild vård och tillsyn och vi är därför beviljade vårdbidrag. På senare tid har jag funderat på om vi verkligen har rätt beslut. Kan ni reda ut hur man egentligen ska beräkna vårdbidrag för flera barn i samma familj?

Svar:

Reglerna om vårdbidrag finns numera i socialförsäkringsbalkens 22:a kapitel och handläggs av Försäkringskassan. Av 3 § framgår att en förälder har rätt till vårdbidrag om barnet på grund av sjukdom, utvecklingsstörning eller annat funktionshinder behöver särskild tillsyn och vård under minst sex månader, eller det på grund av barnets sjukdom eller funktionshinder uppkommer merkostnader. Om en förälder har flera barn som uppfyller denna definition grundas bedömningen av rätten till vårdbidrag på det sammanlagda behovet av tillsyn och vård samt på de sammanlagda merkostnaderna. Principen om sammanvägning för flera barn med behov av vårdbidrag infördes 1983 (prop. 1981/82:216). Tidigare skulle varje barn bedömas för sig, vilket kunde innebära att en förälder kunde få flera vårdbidrag. Detta är fortfarande möjligt, men först efter en sammanvägning av hela familjens behov.

Om det finns flera barn i familjen där barnen inte var för sig uppfyller kraven för vårdbidrag ska bidrag ändå kunna betalas ut om det totala behovet av stöd motiverar det. Bidraget anses då betalas ut för alla barnen. Vid en sammanvägning där flera barn uppfyller kraven för vårdbidrag kan exempelvis beaktas om det finns flera barn där behovet av stöd är högre än som motsvarar ett halvt vårdbidrag, men lägre än vad som motsvarar ett helt. Avgörande blir familjens totala behov av stöd. Familjen kan till exempel få ett och en fjärdedels vårdbidrag, ett och ett halvt vårdbidrag och så vidare. Ett barn kan dock aldrig ge rätt till mer än ett helt vårdbidrag. Har familjen till exempel rätt till vårdbidrag för två barn kan alltså högst två hela vårdbidrag betalas ut.

En sammanvägning kan göras även om en förälder begär bidrag för ett barn och den andre föräldern bidrag för ett annat barn i familjen. Sammanlagd bedömning av vårdbidraget för flera barn är även möjlig i familjer där det finns både gemensamma barn och barn till endast den ene föräldern. Däremot är det inte möjligt i familjer där barnen inte alls är släkt med varandra. Då görs istället en individuell prövning utifrån varje barns behov.

När det finns flera barn med sjukdom eller funktionsnedsättning i en familj är det alltid hela familjens situation som ska beaktas vid bedömningen av vårdbidrag. Försäkringskassan väger också in i vilken omfattning insatserna kan bli mer effektiva med anledning av att det finns fler barn med funktionsnedsättning i samma familj. Vid en flerbarnsprövning kan alla nivåer av vårdbidraget bli aktuella. Det innebär att också den lägsta nivån, en fjärdedel, kan betalas ut för flera barn med funktionsnedsättning i samma familj även om inget av barnen var för sig har behov som når upp till den nivån. Om Försäkringskassan vid en sammanvägd bedömning finner att endast en fjärdedels vårdbidrag kan beviljas ska rätten till vårdbidrag ges till den förälder som står för den huvudsakliga vården och tillsynen av barnet.

Även för merkostnadsvårdbidrag är principen om flerbarnsprövning densamma. Merkostnadsvårdbidrag kan betalas ut med antingen 36 procent eller 62,5 procent av prisbasbeloppet. Finns flera barn vars sammanlagda merkostnader ger rätt till högre ersättning kan de båda nivåerna kombineras.